

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli d. 11 Febr. 1867, kl. 10 f. m.

Första Kammarens Tillfälliga Utskotts Utlåtande, i anledning af väckt motion om utgifvande af en Riksdagstidning.

Under erinran om ofullständigheten och den föga tillförlitliga beskaffenheten af de referat af riksdagarnes förhandlingar, de allmänna tidningarne stundom lemnat, samt om den stora kostnad, Statsverket fått vidkännas för anteckning och tryckning in extenso af hvarje yttrande, som inom Riks-Stånden blifvit fäldt, och under åberopande af de åtgärder, hvilka i åtskilliga andra länder blifvit vidtagna, för att bereda en noggrann och skyndsam redogörelse inför allmänheten af folkombudens öfverläggningar, har Friherre Raab, A. C., uti en till Utskottets handläggning hänvisad motion framställt det sätt, på hvilket Kamrarnes öfverläggningar, enligt motionärens föreställning, fullständigt, ordagrannt och med största skyndsamhet skulle komma till allmänhetens kännedom, nemligen:

1:o. Att hvardera Kamraren hölle ett tillräckligt antal stenografer att under diskussionen aflösa hvarandra i åliggandet att uppteckna yttrandena och att under mellantiderna på vanligt skriftspråk öfverföra sina anteckningar.

2:o. Att ett mindre antal notarier vixelvis afhörde och i sammandrag antecknade förhandlingarne, för att, under sina mellantider, ännu under fortgående plenum, sammanfoga och rätta stenografernas anteckningar, så att dessa derefter genast kunna sändas till tryckeriet.

3:o. Att, sedan dagens öfverläggning sålunda kunnat samma afton eller följande natt i tryckeriet uppsättas, ett tillräckligt antal korrekturark skulle tagas, för att, genom Kamrarnes vaktmästare kl. 7 följande morgon tillställas Herrar talare, ett exemplar till hvar och en.

4:o. Att Herrar talare — de der tillåtas att rätta uttryck och ordställning, men ej mening — borde inom utsatt timma, t. ex. kl. 10, hafva återställt korrekturet till tryckeriet, der deras yttranden i annat fall komma att läggas under pressen sådana de blifvit uppsatta.

5:o. Att sedan de rättelser, hvartill Herrar talares anmärkningar föranledde, blifvit iakttagna, samtliga yttranden infördes i en Riksdagstidning, hvars tryckning och spridning borde ske samma dag i så stort antal exemplar, som kunde afsättas.

6:o. Att med boktryckaren aftal träffades, att de formar, i hvilka diskussionen vore uppsatt, måtte stå obrutna, till dess diskussions-protokollet vore justeradt, hvarefter och med iakttagande af de, sannolikt ganska få rättelser, om hvilka beslut vid justeringen kunde blifva fattadt, det antal exemplar borde afdragas, som Kamrarne kunde finna nödigt att, såsom Riksdagshandlingar, låta trycka för arkivet.

7:o. Att Kamrarnes Sekreterare hade öfverinseende öfver och ansvar för redaktionen af så väl de exemplar, hvilka utgingo såsom Riksdagstidning, som dem, hvilka vore afsedda för arkivet.

De fördelar, hvilka motionären ansett kunna genom en sådan anordning vinnas, äro: att behofvet af yttrandens utskrifning för hänvisning till Utskott eller för meddelanden mellan Kamrarne upphörde, hvarigenom både tid och arbete sparades; att kanslister och notarier blefvo oförhindrade att under tiden mellan plena biträda vid de särskilda och tillfälliga Utskottens arbeten, samt att Riksdagstidningen ej ådroge Statsverket annan kostnad än för papper och tryckning, hvarföre den kunde erbjudas allmänheten till ytterst billigt pris, och det oaktadt lemna ett icke obetydligt bidrag till bestridandet af riksdagskostnaderna.

Då emellertid bristen på tillräckligt antal stenografer synes förhindra införandet redan vid innevarande riksdag af den anordning, motionären föreställt sig vara den fullkomligaste och bästa, har af honom alternativt blifvit föreslaget:

a) att jemte den kanslipersonal, som är antagen, för att in extenso uppteckna diskussionen och öfriga förhandlingar, hvardera Kammaren måtte antaga 3 à 4 referenter med åliggande att i sammandrag, men så troget som möjligt, anteckna yttranden och beslut, för att af detta sammandrag, jemte uppgift om det ärende, som varit behandladt, bilda en Riksdagstidning, som skulle utkomma dagen efter hvarje plenum eller oftare, och som till ett nedsatt pris skulle erbjudas allmänheten;

b) att dessa referenter, likasom öfrige kanslister och notarier, ställas under Sekreterarens befäl, och deras arbeten under hans uppsigt;

c) att då frågor af större vikt i plena förekommit, och allmänheten således kunde ega ett större intresse att taga kännedom af talarnes ordagranna yttranden, det måtte åligga referenterne att hemta dem ur det ordagrannat förda diskussions-protokollet, och att, så fort medhinnas kan, införa dem i tidningen. Sekreteraren i hvardera Kammaren inhemtar Talmannens föreskrift för bestämmandet af de frågor, öfver hvilka diskussionen bör in extenso i tidningen intagas;

d) att den kostnad för ifrågavarande tidning, som till äfventyrs icke betäckes genom prenumerations-afgifterna, måtte få påföras riksdagskostnaderna.

I händelse detta förslag skulle hufvudsakligen af Kamrarne godkännas, anser motionären, att tryckningen af de ordagrannt förda diskussions-protokollen skulle blifva öfverflödigt och kostnaden för desamma besparas, hvarföre han slutligen föreslår

e) att tryckning af de så kallade diskussions-protokollen ej vidare må ega rum.

Utskottet har tagit dessa framställningar i öfvervägande, och dervid så mycket heldre hufvudsakligen egnat sin uppmärksamhet åt motionärens sednare, alternativt uppställda förslag, som Utskottet funnit bekräftad den uppgift, på grund hvaraf motionären sjelf afstått från att för närvarande yrka bifall till det i första rummet framställda, mera omfattande förslaget.

Utan att ingå i pröfning rörande giltigheten af den klagan, hvar till enligt hvad motionären anmärkt, tidningarnes referat af riksdagsförhandlingarne gifvit anledning, finner Utskottet i den omständighet, att en sådan klagan obestriddligen under en lång följd af år låtit sig höra ej blott från riksdagsmännens utan ock från allmänhetens sida, ett tillräckligt stöd för sin åsigt om önskvärdheten deraf, att Riksdagens förhandlingar må kunna utan tidsutdrägt bringas till allmänhetens kännedom på ett sätt, som utesluter hvarje tanke på ett afsigtligt förvrängande af sanningen. Det medel härtill, som af motionären blifvit föreslaget, eller en Riksdagstidning, hvaraf redaktionen är anförtrodd åt Kamrarnes tjenstemän och upptagande endast det väsendtligaste af Utskottens utlåtanden, ett sammandrag af öfverläggningarne inom Kamrarne och deras beslut har ock synts Utskottet vara det lämpligaste för ändamålets vinnande. Att svårigheter kunna möta att, utan längre förberedelse finna den för utförandet nödiga personal, äfven om man af referenterne icke fordrar skicklighet i snabbskrifningskonsten, har Utskottet visserligen icke förbisett, men har likväl icke deraf funnit sig förhindradt att tillstyrka anställandet redan vid innevarande riksdag af ett försök, såsom enda sättet att vinna en för sakens framtida fullständigare ordnande oundgänglig erfarenhet.

Utskottet, som sålunda i hufvudsaken instämmer med motionären, har emellertid funnit vissa delar af hans förslag gifva anledning till giltiga anmärkningar. I första rummet har det förefallit Utskottet mindre lämpligt att med bestyren vid en Riksdagstidnings utgifvande öka de göromål, hvaraf Kamrarnes Sekreterare redan, åtminstone tidtals, äro öfverhopade, och hvilka stundom i utförandet kräfva en skyndsamhet, som ej skäligen kunde fordras, om med dem förenades ett annat uppdrag, som icke heller är af beskaffenhet att kunna uppskjutas. Den nödiga enheten i arbetet synes ock fordra, att det egentliga an-

svaret för en Riksdagstidnings utgifvande icke hvilat på mer än *en*, hvilken åt detta bestyr kan egna så mycken tid, att han icke blir fullständigt beroende af yngre medarbetares större eller mindre skicklighet och omdöme. Jemte det Utskottet af dessa skäl föreslagit antagandet af en redaktör, med åliggande att för den ifrågasatta tidningens utgifvande ansvara, har Utskottet, med ledning af sakkunnige personers inhemtade yttrande, ansett antalet af de notarier, hvilka af hvardera Kamraren skulle till redaktörens biträden antagas, och hvilket motionären antagit till tre à fyra, icke kunna bestämmas lägre än till fem.

Utskottet har icke heller kunnat för sin del godkänna motionärens förslag, att, då vissa större frågor till afgörande förekommit, Talmännen skulle meddela föreskrift angående diskussions-protokollets fullständiga införande i Riksdagstidningen, hvars ändamål, att skyndsamt och tillförlitligt, om ock i sammandrag, bringa Riksdagens förhandlingar till allmänhetens kännedom, skulle förfelas, om meddelandet af de viktigaste frågornas behandling blef uppskjutet till dess protokollen vore justerade. Det synes icke heller fullkomligt klart, huruvida en behandlad frågas vikt i och för sig, eller beskaffenheten af den om samma fråga förda diskussion borde vara bestämmande för denna sednares fullständiga införande i tidningen, men i hvilketdera fallet som helst torde beslutet härom möjligen kunna någon gång sätta Talmännen i en ställning, som ej vore väl förenlig med den, de inom Kamraren innehafva.

Skulle Utskottets åsigt i denna del vara riktig, lärar deraf följa, att motionärens framställning i afseende på upphörande af diskussions-protokollens tryckning icke kan godkännas, åtminstone icke förr, än erfarenheten ådagalagt, att en Riksdagstidning kan motsvara alla de anspråk motionären vid densamma fäst.

Efter denna redogörelse för innehållet af den af Friherre Raab väckta motion och de väsendtligaste punkter, rörande hvilka Utskottet icke kunnat dela motionärens åsikter, får Utskottet vördsamt föreslå, att Kamraren måtte för sin del och under förutsättning af Medkammarens instämmande besluta:

1:o att så fort ske kan skall från trycket utgifvas ett Sammandrag af Riksdagens förhandlingar;

2:o att för dess redigerande antages en redaktör och till hans biträde för hvardera Kamraren fem notarier;

3:o att notariernes tjänstgöring och fördelningen af arbetet mellan dem bestämmas af redaktören, dock så att alla yttranden af Kamrarnes ledamöter äro i sammandrag uppsatta och för vidare granskning till redaktören aflemnade en timme efter slutet af hvarje plenum;

4:o att det skall åligga redaktören att inom kort, bestämd tid hafva förhandlingarne under hvarje plenum färdiga att i ofvannämnda Sammandrag införas;

5:o att Sammandraget tryckes i ett format lämpligt att åtfölja allmänna tidningarne och utlemnas till hvarje tidnings redaktion i så många exemplar, som två dagar förut af densamma requireras, utan annan afgift, än som i rundt tal motsvarar kostnaden för papper och tryckning;

6:o att Sammandraget äfven genom bokhandeln hålles allmänheten tillhanda till ett pris, som motsvarar nämnda kostnader med tillägg af bokhandelsprovision;

7:o att åt de ledamöter, som enligt 80 § Riksdagsordningen hafva inseende öfver Riksdagens Kansli, uppdrages så väl att tillsätta ofvan omförmälde redaktör och notarier, som att i öfrigt vidtaga de åtgärder, hvilka för Sammandragets skyndsamma utgifvande i tillräckligt antal exemplar äro af nöden;

8:o att den kostnad för Sammandragets utgifvande, som icke genom försålda exemplar betäckas, må få påföras riksdagskostnaderna.

Skulle det förslag, Utskottet här framställt, vinna Riksdagens bifall, är det möjligt, att erfarenheten kan ådagalägga behöfligheten af i viss mån förändrade föreskrifter eller på förhand vidtagna åtgärder, om det af Friherre Raab med hans motion åsyftade ändamål fullständigt skall kunna vinnas vid en blifvande riksdag. Utskottet får derföre slutligen hemställa:

9:o att de ledamöter, som hafva inseende öfver Riksdagens Kansli, måtte få sig uppdraget att före innevarande riksdags slut afgifva förslag till de åtgärder, som må anses nödiga att på förhand vidtaga till vinnande af det syftemål, att Kamrarnes förhandlingar må kunna, vid en blifvande riksdag, på ändamålsenligaste sätt till trycket befordras och göras för allmänheten tillgängliga.

Stockholm den 9 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

G. A. SPARRE.